

ولادت حضرت معصومه سلام الله علیها

حضرت فاطمه معصومه (ع) در اولین روز ماه ذی القعدة سال 173 هـ ق، 25 سال بعد از تولد حضرت امام رضا (ع) در شهر مدینه منوره چشم به جهان گشود.

حضرت فاطمه معصومه (ع) در اولین روز ماه ذی القعدة سال 173 هـ ق، 25 سال بعد از تولد حضرت امام رضا (ع) در شهر مدینه منوره چشم به جهان گشود.

از میان فرزندان بزرگوار حضرت امام موسی بن جعفر (ع)، دو فرزند ایشان یعنی حضرت امام علی بن موسی الرضا (ع) و حضرت فاطمه کبری (ع) ملقب به معصومه، از ویژگی های خاص برخوردار بوده اند تا ادامه دهنده خط امامت بعد از پدر باشند.

آن حضرت به همراه امام رضا (ع) هر دو در دامان پاک یک مادر بزرگوار به نام حضرت نجمه خاتون (س) که از مهاجران مغرب بود، رشد و پرورش یافته اند. این در حالی است که پدر بزرگوارشان پیوسته در زندان هارون الرشید بسر می بردند و سرانجام در همان زندان، هنگامی که حضرت معصومه (س) در سن ده سالگی بود، به شهادت رسیدند و از آن زمان به بعد حضرت معصومه (س) تحت مراقبت برادرش امام رضا (ع) قرار گرفت. [1]

حضرت معصومه (س)، معصوم به معنایی که در مورد پیامبران و امامان به کار می رود نبوده، اما ایشان دارای طهارت روح و کمالات معنوی بالایی بودند، به گونه ای که به زائرانش وعده بهشت داده شده است

اطلاق معصومه؛ بر فاطمه دختر موسی بن جعفر (ع) نام حضرت معصومه، فاطمه است. در کتاب های روایی و تاریخی نیز، از آن حضرت با عنوان فاطمه بنت موسی بن جعفر (ع) یاد شده است، [2] اما صدها سال است که آن حضرت با این لقب مشهور هستند، [3] و این لقب نزد ایرانیان تبدیل به اسم برای ایشان شده است.

حضرت معصومه (س)، معصوم به معنایی که در مورد پیامبران و امامان به کار می رود [4] نبوده، اما ایشان دارای طهارت روح و کمالات معنوی بالایی بودند، به گونه ای که به زائرانش وعده بهشت داده شده است. [5]

لازم به ذکر است که عصمت امر نسبی است. با توجه به روایاتی که در شأن و منزلت حضرت معصومه وارد شده است، [6] می توان مرتبه ای از عصمت و نه در حد ائمه- برای ایشان قائل شد. این مسئله در حق چنین بانویی بعید به نظر نمی رسد؛ چرا که این حد از عصمت به معنای دوری از گناه در زندگی عالمان بزرگ نیز فراوان مشاهده می شود.

ورود حضرت معصومه (س) به قم

در سال 2 ظ هجری قمری در پی اصرار و تهدید مأمون عباسی سفر تبعید گونه حضرت رضا (ع) به مرو انجام شد و آن حضرت بدون این که کسی از بستگان و اهل بیت خود را همراه خود بیاورند راهی خراسان شدند.

حضرت معصومه یک سال بعد از هجرت تبعید گونه حضرت رضا (ع) به مرو، در سال 201 هجری قمری، به شوق دیدار برادر و ادای رسالت زینبی و پیام ولایت، به همراه عده ای از برادران و برادرزادگان به طرف خراسان حرکت کرد و در هر شهر و محلی مورد استقبال مردم واقع می شد. در شهر ساوه عده ای از مخالفان اهل بیت که از پشتیبانی مأموران حکومت برخوردار بودند، سر راه کاروان آنان را گرفته و با همراهان حضرت وارد جنگ شدند، در نتیجه تقریباً همه مردان کاروان به شهادت رسیدند، حتی بنابر نقلی حضرت (س) معصومه را نیز مسموم کردند.

عصمت امر نسبی است. با توجه به روایاتی که در شأن و منزلت حضرت معصومه وارد شده است، می توان مرتبه ای از عصمت – نه در حد ائمه- برای ایشان قائل شد. این مسئله در حق چنین بانویی بعید به نظر نمی رسد؛ چرا که این حد از عصمت به معنای دوری از گناه در زندگی عالمان بزرگ نیز فراوان مشاهده می شود

به هر حال، یا بر اثر اندوه و غم زیاد از این ماتم و یا بر اثر مسمومیت از زهر جفا، حضرت فاطمه معصومه (س) بیمار شدند و چون دیگر امکان ادامه راه به طرف خراسان نبود، قصد شهر قم را نمود. حدوداً در روز 23 ربیع الاول سال 2 ظ 1 هجری قمری حضرت وارد شهر مقدس قم شدند. و در محلی که امروز «میدان میر» نامیده می شود در منزل «موسی بن خزرج» فرود آمدند و افتخار میزبانی حضرت نصیب او شد.

آن بزرگوار به مدت 17 روز در این شهر زندگی کرد. محل زندگی و عبادت آن حضرت در مدرسه ستیه به نام «بیت النور» بود که هم اکنون محل زیارت ارادت مندان آن حضرت است.[7]

پی نوشت ها :

- [1] . برگرفته از سایت haram.masoumeh.com
 - [2] . شیخ صدوق، عیون أخبار الرضا (ع)، ج 2&rlm، ص 267، چاپ اول، نشر جهان، تهران، 1378 ق.
 - [3] . ر. ک: مجلسی، بحار الانوار، ج 106، ص 168،
 - [4] . معصوم کسی است که به لطف خدا از هرگونه آلودگی به گناه و کارهای زشت و ناشایست و پلید امتناع کند، آن هم نه به گونه جبری، بلکه در حالی که توان انجام آنها را داشته باشد، نیز از هرگونه اشتباه و خطایی به دور است. حضرت امام جعفر صادق (ع) در این خصوص می فرماید: “المعصوم؛ هو الممتنع بالله من جمیع المحارم. و قد قال الله تبارک و تعالی: و من يعتصم بالله فقد هدی الی صراط مستقیم؛ معصوم کسی است که توسط خدا از همه گناهان حفظ می شود و خداوند در این باره فرمود: هر آن که به حفظ الاهی بپیوندد، به یقین به راه راست هدایت شد، شیخ صدوق، معانی الاخبار، ص 132، انتشارات جامعه مدرسین قم، 1361 هـ ش، برگرفته از نمایه مفهوم عصمت و امکان عصمت افراد شماره 249 در سایت اسلام کوئست.
 - [5] . عاملی، شیخ حر، وسائل الشیعة، ج 14، ص 576، ح 94، مؤسسه آل البيت (ع)، قم، 1409 هـ ق، مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ بْنِ الْحُسَيْنِ فِي تَوَابِ الْأَعْمَالِ وَ عُيُونِ الْأَخْبَارِ عَنْ أَبِيهِ وَ مُحَمَّدِ بْنِ مُوسَى بْنِ الْمُتَوَكِّلِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ سَعْدِ بْنِ سَعْدٍ قَالَ سَأَلْتُ أَبَا الْحَسَنِ الرِّضَا (ع) عَنْ زِيَارَةِ قَاطِمَةَ بِنْتِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ (ع) يَقُمْ فَقَالَ مَنْ زَارَهَا قَلَهُ الْجَنَّةَ.
 - [6] . ر. ک: حر عاملی، وسائل الشیعة، ج 14، ص 576، ح 19850 و 19851،
 - [7] . برگرفته از سایت حضرت معصومه با تلخیص.
- منبع :
- زندگانی حضرت معصومه علیها السلام (حیات الست) ؛ مهدی منصوری